

Bratski odred »Jugoslavija« v naši občini

Tretji vikend avgusta letos so se v Šiški na stadionu ŽSD Ljubljana zbrali člani Bratskega odreda tabornikov Jugoslavija. Ta odred vključuje po en odred iz vsake republike in pokrajine. Gre za odrede, ki sodijo v svoji zvezi med najboljše.

V Ljubljani so se zbrali:

- odred MIRKO KALITERNA iz Splita,
- odred GOČKI PARTIZAN iz Kraljeva,
- odred JURE GALIČ-VELIKI iz Ljubuškega (SR BIH),
- odred GOJKI KRUŠKA iz Cetinja,
- odred MIRO POPARA iz Sečanja (Vojvodina),
- odred TITOV DEČACI iz Prizrena in
- gostitelj — partizanski odred Rožnik iz naše občine.

Po 15 delegatov ima pravico sodelovati na skupščini, kot imenujejo tak zbor članov. Na tridnevem taboru so se marsikaj pomenili. Spoznali so prestolnico SR Slovenije in našo občino.

Na sobotni skupščini so pregledali delo, se pogovorili o nadaljnji dejavnosti in akcijah ter predali funkcijo ODREDA KOORDINATORJA — domačino odredu Rožnik, ki bo do naslednje skupščine tega odreda vodil delo tega edinstvenega odreda v Jugoslaviji.

V Ljubljani so izvolili za častnega starešino odreda iz SR Slovenije narodnega heroja generala Franca Tavčarja-Roka. Skupščina je tudi potrdila prvi poslovnik o delu tega odreda.

Taborniki so bili še posebej veseli gostje, predsednice delegatske skupščine občine Ljubljana-Šiška Anke Tominšek, ki je izrekla vse priznanje tabornikom in jih spodbudila za nadaljnje delo. Saj je cilj tega odreda poglobljeno gojenje in razvijanje bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije. To pa je posebno pomembna naloga, ki zahteva neprestano aktivnost, usklajevanje različnih misljenj in izkušenj in seveda sodelovanje na akcijah vseh članic tega odreda.

Taborniki so si poleg ostalega ogledali tudi Ljubljano in del Ljubljane s Plahutača, obi-

skali so ljubljanski živalski vrt in si ogledali zanimivo razstavo o delu tega odreda v letošnjih mesecih. Razstava je bila v prostoru pred skupščinsko dvorano in je na poseben način prikazala delček dela tega odreda.

Take akcije ni tako preprosto organizirati, zato se taborniki na tem mestu zahvaljujejo predvsem skupščini in izvršnemu svetu SO Ljubljana-Šiška za prostore in pomoč, vodstvu doma ŽEKŠ na Aljaževi cesti, svojim dobrim sodelavcem — športnim delavcem ŽSD Ljubljana in upravi živalskega vrta ter vsem ostalim, ki so kakorkoli pomagali, da so se gostje iz drugih republik in pokrajin čimbolje počutili v največji občini v SR Sloveniji, v Šiški.

ST

1. zlet slovenskih tabornikov v zamejstvu

Od 25. do 29. avgusta letos so slovenski taborniki v Trstu in Gorici v Italiji organizirali 1. zlet slovenske manjšine — tabornikov v Italiji. To zahtevno nalogo so si naložili, da počastijo 30-letnico delovanja RODU MODRI VAL, kot imenujejo svojo taborniško organizacijo in v spomin na 40. obletnico GORIŠKE FRONTE.

V Sovodnjah se je zbralo okrog 300 tabornikov, polovica domačih, ostala polovica pa iz Slovenije in Jugoslavije. Pristrčen sprejem v Sovodnjah pri Gorici je udeležencem zleta omogočil prijetno tridnevno bivanje, domačinom pa dobro izvedbo prireditve. Občina Sovodnje meri sicer okrog 16 km² in ima 1700 prebivalcev ter ima slovenskega župana. 95 % prebivalcev je Slovencev. V občino sodijo poleg Sovodnje še vasi Rupa, Peč, Gabrje in Vrha. Tu so tri slovenske osnovne šole in dva slovenska otroška vrtca. Pomembna ustanova je Kmečka obrtna hranilnica in posojilnica.

Taborniki imajo dva centra — v Trstu in v Gorici. Delujejo pa na razdalji prek 60 km, kar je zahtevna naloga za povezavo vseh enot tega rodu (odred).

Program zleta je bil predvsem spoznavni; udeleženci naj bi se v obliki razgovorov z domačimi funkcionarji seznanili s težkim stanjem Slovencev v Italiji, z diferenciacijo prebivalstva, ki obstaja kljub zakonskim določilom o enakopravnosti, predvsem pa je bilo pomembno srečanje z domačini — Slovenci v Italiji. Taborniki so si ogledali vse pomembnejše objekte in kraje, ki so pomembni za narodnostni boj slovenske manjšine v Italiji, obiskali so slovenske kulturne domove, položili so vence na vse spomenike NOB v teh krajih, udeležili so se spominke svečanosti ob spomeniku v Gabrjah, kjer je govoril slovenski župan občine Sovodnje Vid Primožič, ogledali so si Čedad. Seveda pa je bilo najbolj zanimivo ob večernih tabornih ognjih, ko je zadonela lepa slovenska pesem, ko so se nasmejali žuram in taborniškimi skečem. Številni gostje — domačini, so bili navdušeni nad taborniškimi programom in razgovorom ni bilo kraja. Tudi izmenjave naslovov med zamejskimi Slovenci in delegati iz enot in republiških taborniških zvez so sodile v standardni del medsebojnega sodelovanja.

Tudi taborniški zbiralci so prišli na svoj račun: samolepilna etiketa, našitek, značka, brošurica o delu tabornikov v zamejstvu, knjižice o Slovencih v Italiji... Radio in televizija ter predstavniki časopisov so bili ves čas pri-

sotni na zletu in spremljali pestro taborniško življenje.

Kar pa je dalo še poseben pečat, vsaj nam, udeležencem iz Jugoslavije, pa je bila tiha, skromna aktivnost tamkajšnjih tabornikov; nobene glasne ali ostre besede, vse so mirno uredili. Tudi ob zamudah pri jedi, ko na naših taborih otroci glasno protestirajo, so vsi taboreci mirno čakali na vročem soncu. Pa je vseeno lepo vse potekalo in program stekel kot je bilo zamišljeno.

Zamejski taborniki Rodu modrega vala gojijo klasično taborništvo, ki smo ga pri nas poznali od leta 1951 do okrog 1960. Se sedaj so zaradi tradicije obdržali taborniška imena članov, imena »rod«, »družina« za taborniške enote. Živijo v specifičnih pogojih, v okolju, ki jih ne priznava. Borijo se za povsem druge stvari kot v matični domovini. Velja omeniti, da delujejo v Italiji močne skavtske (taborniške) organizacije. Poleg njih tudi slovenska skavtska organizacija, ki pa je tudi ne priznavajo kljub 32-letnim naporom in zahtevam po priznanju samostojne organizacije. Tudi s slovenskimi skavti smo se marsikaj pomenili. Tudi oni se skupno s taborniki Rodu modrega vala borijo za pravice Slovencev v Italiji.

Naši taborniki, iz Šiške se je tega zleta udeležilo skupno s predstavniki Bratskega odreda tabornikov Jugoslavija 30 delegatov, so se lahko podrobneje seznanili s preprostostjo dela, opremljenostjo tabora, z odličnimi medsebojnimi odnosi. Spoznali so, da je drugod težje; da se mladina bori tudi za druge stvari, in ne le za materialne dobrine. To pa je tudi najboljša šola; neposreden stik s stvarnostjo.

Mlado vodstvo RODU MODRI VAL je odlično pripravilo zlet, in to kljub finančnim težavam. Posebno priznanje pa velja Srnjaku in Skalji ter tudi ostalim članom zletnega vodstva.

SK

VII. zlet tabornikov Jugoslavije — Večno buči Sutjeska

V počastitev 40. obletnice bojev na Sutjeski in Neretvi in 40. obletnice drugega zasedanja AVNOJ so jugoslovanski taborniki organizirali VII. zlet svoje organizacije. Prek 8.700 se jih je zbralo na jasnih Tjentišta, ob levem bregu reke Sutjeske. V osmih partizanskih naseljih se je odvijalo pravo klasično taborniško življenje.

Dan borca pa so proslavili taborniki skupno s preživelimimi borci in ostalimi gosti, saj se je vseh skupaj zbralo prek 140.000, ki so počastili pomembne dogodke in se poklonili spomenu mrtvih.

Zlet je bil taborniško delaven in ustvarjalen. Poleg običajnih taborniških tekmovanj in prireditev je bil na centralnem zletnem prostoru tudi festival taborniških pesmi; srbski taborniki so predstavili long play ploščo s taborniškimi pesmimi. Festival je bil izredno kvaliteten, podobno kot celotna organizacija te velike manifestacije bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije. Ob pomembni pomoči JLA, organizacij teritorialne obrambe in drugih, so se tudi naši predstavniki izkazali. Cilj zleta je bil dosežen: v urah zgodovine so zaživeli spomini na herojstva borcev Zelengore, Vučeva, Košurja, Ljubin-groba, Sutjeske...

Prve tri dni so udeleženci zleta preživeli na dokaj zahtevnih partizanskih pohodih. Iz 18 smeri so krenile na tridnevni pohod partizanske brigade. Posebna čast je doletela BRATSKI ODRED TABORNIKOV »JUGOSLAVIJA«, ki je hodil po posebni trasi po poteh Vrhovnega štaba od Žabljaka v Črni gori do Tjentišta v Bosni in Hercegovini.

Šišenski taborniki so se resno lotili priprav na to akcijo. Tako se je odred Rožnik s skupino 15 delegatov udeležil pohoda in taborjenja na Tjentištu v sestavi Bratskega odreda Jugoslavija, katerega pobraten član je, poleg tega pa je še 27 tabornikov sodelovalo na zletu v sestavi naselja Košur, ki so ga tehnično in programsko vodili slovenski taborniki. Iz naše občine je na VII. zletu zlj sodelovalo 58 članov taborniških odredov. Precej šišenskih tabornikov je delovalo v centralnem štabu celotnega zleta, v raznih komisijah oziroma v slovenskem naselju KOŠUR in v vodstvu Bratskega odreda Jugoslavija. Šiškarji so tudi praktično urejali slovensko zletno glasilo ZLETNI TABOR. Naši taborniki so izdali tudi dva zvezka časopisa v sestavi Bratskega odreda Jugoslavija.

V sodelovanju s Filatelističnim društvom »27. april« iz Ljubljane in ob finančnem sodelovanju RK ZTS je odred Rožnik izdal 4 dopisnice in žig prvega dne. To je edinstven primer v taborniški filatelistični zgodovini, da izide poseben žig v drugem kraju, kot poteka akcija. Velja omeniti, da je organizator zleta povsem zanemaril to prvine in sploh ni poskrbel za službeni poštni žig — spominski žig te velike množične manifestacije.

Istočasno z zletom je potekalo na zletnem prostoru tudi jugoslovansko tekmovanje v taborniško partizanskem mnogoboju za člane.

Naši taborniki so bili navdušeni nad akcijo, spoznali so kraje, ki so jih poznali le iz šolskih klopi. Posamezna partizanska naselja so imela nazive po pomembnejših krajih, kjer so potekali odločilni boji med NOB: VOLUJAK, VUČEVO, KOŠUR, ZELENGORA, TARA, MAGLIČ, DURMITOR in OZREN.

Spoznali so del edinstvenega pragozda v Evropi z najvišjim slapom — Peručico. Videli so planinske kočje, kjer še na star način pridekujejo sir in druge izdelke iz ovčjega ali kravčjega mleka idr.

Kar pa je najpomembnejše, pa je to, da je praktično vsak udeleženec našel tu svojega novega prijatelja; spoznal, kaj je tovarišstvo, požrtvovalnost, nesebičnost, delavnost, spoštovanje narave, medsebojna pomoč...

Organizator, Zveza tabornikov Jugoslavije, je pričakoval okrog 5.000 udeležencev, prišlo pa jih je skoraj 9.000. Pa bi jih še več, a ni bilo prostora v ozki dolini Sutjeske. To samo dokazuje, da mladina pogreša takih akcij, da se jih rada udeležuje, da niso potrebne »posebne« akcije za prijave, da ji ni treba vsega plačati, da se udeleži določene prireditve. Vsebinska prireditve je pomembna, ne pa zunanji sijaj, reklame, prepričevanja ali aktivistični pristop.

Vseeno pa je škoda, da v Sloveniji ni bilo v sredstvih javnega obveščanja kaj več slišati ali videti o edinstveni letošnji manifestaciji bratstva in enotnosti mladih iz vseh republik in pokrajin v naselju HEROJ SAVA.

Mladi so ob zaključku zahtevali, da mora biti takih akcij več. Pa čeprav bo slabo vreme, slabši materialni pogoji.

Vino 1983

Te dni je bila na Gospodarskem razstavišču ena največjih vinskih prireditev na svetu — 29. mednarodni vinogradniško vinarški sejem, na katerem je sodelovalo 580 razstavljalcev iz 24 držav.

Za mednarodno žirijo je bilo prijavljenih 1758 vzorcev alkoholnih pijač in sokov, od tega kar rekordnih 1521 vzorcev vin. Podeljeno je bilo 8 nazivov Šampion 1983 (med alkoholnimi pijačami in vini) ter 7 nazivov Grand Prix za sokove.

Komisija, sestavljena iz 21 degustatorjev 14 držav, ki so ocenjevali vino, je podelila 197 velikih zlatih medalj in 341 zlatih odličij ter 5 vzorcev razglasila za Šampione mednarodne vin-

40% 1978 in EXCLUSIVE, STARI VINJAK SLOVIN 40% 1977.

FRUCTAL TOZD ALKO pa je prejel za svoje naravno žganje iz hrušk 40% 1982 VILJAMOVKO najvišje priznanje — ŠAMPION 1983 in zlate medalje za naravno žganje iz jabolčnega vina 42% 1981 KALVAN in za VIŠNJEV CHERRY DESERTU 1982.

Med sejmom so se pri okrogli mizi VINOHRANA zbrali vsi tisti, ki menijo, da je vino žlahtna pijača, pa tudi nasprotniki tega.

Okrogla miza IZVOZ JUGOSLOVANSKIH VIN pa je obravnavala najbolj zanimivo dejav-

Zagrebski novinarji, gostje Aktivna novinarjev občinskih glasil ljubljanske regije na mednarodni pokušnji vin, na kateri se v času sejma »popije« tudi do 9.000 litrov najboljših vin iz vsega sveta.

ske proizvodnje. Največ velikih zlatih medalj je prejela Avstrija (94), Jugoslavija (16), Avstralija (14), Italija (14), Portugalska (12), in ZRN (10). Naziv Šampion 83 pa so dobila vina iz Avstrije (2), Avstralije (2) in Francije (1).

Alkoholne pijače je ocenjevalo 7 degustatorjev iz 5 držav in podelilo 3 nazive Šampion 83 in sicer Jugoslaviji (2) in Italiji (1).

Od 60 vzorcev sokov iz 3 držav jih je 7 dobilo naziv Grand Prix, ki pa so ostali v naši državi.

Tudi naša dva šišenska proizvajalca sta dosegla pomembne rezultate. Tako je SLOVIN TOZD VINARSTVO Ljubljana za GRAJSKO ČRNO 1981 dobil Veliko častno diplomu z veliko zlato medaljo, za svoj STAETBURGUNDER AMSELFELDER 1980 pa veliko častno diplomu z zlato medaljo. Za alkoholne pijače pa je dobil zlate medalje za VINJAK SLOVIN 40% 1979, STARI VINJAK SLOVIN

nost naše proizvodnje vin. Jugoslavija pri proizvodnji 8,5 milijonov hektolitrov vina izvaža 18% od te proizvodnje. Ugotavljajo namreč, da proizvajamo vse preveč namiznega vina (70%), 25% kvalitetnega in samo 5% vrhunskega vina, namesto da bi se bolj posvetili vrhunski kvalitetni proizvodnji. Tako so na primer Švicarji dokazali, da s šolanjem vina slabših trt dosežajo visoko kvaliteto, dočim pri nas imamo čudovito grozdje, a ga ne znamo izkoristiti z boljšo uporabo sodobne tehnike in tehnologije in seveda z boljšim strokovnim kadrom. Z letno potrošnjo vina na prebivalca smo s 27 litri na repu lestvice, saj ga Francozi spijejo 98 litrov, Italijani 91, Španci 53, Grki 42, Švicarji 37, Avstrijci 36, Nemci 36. Za nami so vzhodni Nemci s 24 in Švedci z 9 litri vina.

Mario L. Vilhar